PIDTHONG NEWS
ข่าวปิดทอง
สาระเพื่อการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน ฉบับที่ 4 / ตุลาคม 2565

หน้า 14

โครงการพัฒนาอาชีพ 3 จังหวัดชายแดนใต้
พร้อมก้าวสู่ความยั่งยืน
ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า

หน้า 26

บ้านห้วยลึก
ปรับเปลี่ยนวิธีพัฒนา
ลดปัญหาชุมชน เพื่ออนาคตลูกหลาน

หน้า 18

ไก่ประดู่หางดำพนมไพร
พัฒนาคุณภาพ สร้างรายได้เสริม

เจ้าของ | มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เลขที่ 1 ถนนนครปฐม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300, สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ อาคาร RCP ชั้น 2 โซน A เลขที่ 101 ไทยพาณิชย์ ปาร์ค พลาซ่า ถนนรัชดาภิเษก แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ 0-2611-5000 โทรสาร 0-2658-1413 **| ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ** นายวีรเทพ พิรโรจน์ นายจำเริญ ยุติธรรมสกุล **| บรรณาธิการ** นางสาวพิจิตรา ยิ้มจันทร์ **| ผู้ช่วยบรรณาธิการ** นายสุชาติ ถนอม **ผู้จัดทำ |** บริษัท แอร์บอร์น พริ้นต์ จำกัด 1519/21 ซอยลาดพร้าว 41/1 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310 โทรศัพท์ 0-2939-9700 โทรสาร 0-25512-2208 e-mail : airborneprint2012@gmail.com, airborneprint2018@gmail.com

ข่าวปิดทอง

4 ปิดทองหลังพระฯชวนเกษตรกร 3 จังหวัดอีสาน ปลูกพืชอาหารสัตว์

6 ตลาดหลักทรัพย์ฯ เสริมทัพ ปิดทองหลังพระฯ "พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก" 5 โครงการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8 วิสาหกิจชุมชนมะพร้าวน้ำหอมทุ่งโป่ง พัฒนาคุณภาพผลผลิตดีมีรายได้ต่อเนื่อง

9 สวนผักบ้านฮูแตทูวอ เป็นมากกว่าแหล่งเงินออมแห่งชุมชน

10 "ผักทุ่งโป่ง" มาตรฐาน GAP-GMP ส่งขายโมเดิร์นเทรดเพิ่มรายได้สู่ชุมชน

12 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บุหงากาโป ตอบโจทย์คนปลูก ถูกใจผู้บริโภค

เรื่องจากปก

14 โครงการพัฒนาอาชีพ 3 จังหวัดชายแดนใต้ พร้อมก้าวสู่ความยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า

เรื่องเล่าชาวปิดทองฯ

18 ไก่ประดู่หางดำพนมไพร พัฒนาคุณภาพ-สร้างรายได้เสริม

20 ตัลมีซี เจะมะ ปรมาจารย์แพะ ต้นแบบสร้างอาชีพ 3 จังหวัดชายแดนใต้

เรื่องเล่าจากน้ำ

22 ระบบสูบน้ำพลังแสงอาทิตย์ บ้านจำปูน เรียนรู้สิ่งใหม่ ทำได้ด้วยพลังสามัคคี

รายงานพิเศษ

26 บ้านห้วยลึก ปรับเปลี่ยนวิธีพัฒนา ลดปัญหาชุมชน เพื่ออนาคตลูกหลาน

ต่อยอด สร้างผลิตภัณฑ์

"ผักสดแก้มลิงหนองเลิงเปือย" ผักปลอดภัย ผลผลิตจากใจเกษตรกรบ้านธนบุรี 30

กลุ่มแม่บ้าน "นาราบาฮาเกีย" สร้างรายได้จากรุ่นสู่รุ่น 31

"ห้วยสา" พึ่งพาตนเอง-ปลูกผักปลอดสาร อาชีพเสริมชุมชนเพื่อความยั่งยืน 32

ปิดทองหลังพระฯชวนเกษตรกร 3 จังหวัดอีสาน ปลูกพืชอาหารสัตว์

นายกฤษฎา บุญราช
ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริม
และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ปิดทองหลังพระฯ ใช้วิกฤตโลกขาดแคลนอาหาร สร้างโอกาสให้เกษตรกร ด้วยการชวนเกษตรกร 3 จังหวัดอีสาน ปลูกพืชอาหารสัตว์ พร้อมดึงเอกชนทำสัญญารับซื้อและกำหนดราคาขั้นต่ำก่อนลงมือปลูก

เกษตรกร 3 จังหวัดอีสาน กาฬสินธุ์ ขอนแก่น และอุดรธานี ตื่นตัวเข้าร่วมโครงการต้นแบบปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ด้วยความมั่นใจ หวังเป็นพืชเศรษฐกิจสร้างรายได้ที่มั่นคงในภาวะวิกฤตโลกขาดแคลน

ตามที่สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ริเริ่มทำโครงการต้นแบบปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ โดยร่วมกับจังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น และกาฬสินธุ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และบริษัท เจริญโภคภัณฑ์โปรดิ๊วส จำกัด เพื่อสร้างโอกาสเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในยุควิกฤตเศรษฐกิจและได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตแบบใหม่ที่ทันสมัย ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ พร้อมกับการช่วยชาติลดปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบจากผลกระทบสงครามรัสเซีย-ยูเครนไปพร้อมกัน

นายกฤษฎา บุญราช ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ กล่าวกับเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมการหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดในโครงการต้นแบบปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่จังหวัดอุดรธานี ว่าจากการวิเคราะห์คาดการณ์ว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งกำลังขาดแคลนมากในเวลานี้ ทั้งตลาดในประเทศไทยและตลาดโลกจะทำให้ข้าวโพดมีราคาสูงขึ้นอีกมาก สถาบันฯ จึงแนะนำให้เกษตรกรทดลองปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ก่อนฤดูการทำนา โดยเกษตรกร

ที่เข้าร่วมโครงการฯ จะได้รับเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช การสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรที่ทันสมัย เช่น โดรนพ่นยา เครื่องหยอดเมล็ด เครื่องหยอดปุ๋ย การดูแลแนะนำอย่างใกล้ชิดตลอดกระบวนการผลิต และความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ จากการปลูกแบบเดิมที่จะได้ผลผลิต 700-800 กิโลกรัมต่อไร่ เป็น 1,300 กิโลกรัมต่อไร่ พร้อมทั้งหลักประกันในการเข้ามารับซื้อถึงแปลง และการกำหนดราคารับซื้อขั้นต่ำที่แน่นอน จะทำให้เกษตรกรมั่นใจได้ว่า เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว จะมีรายได้ที่น่าพอใจมากกว่าพืชอื่น

“อย่างไรก็ตาม โครงการฯ ต้องขอความร่วมมืองดการเผาตอซังข้าวโพดที่จะทำให้เกิดมลพิษในอากาศและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยหันมาไถกลบให้เกิดกระบวนการย่อยสลาย กลายเป็นธาตุอาหารในดินสำหรับพืชต่อไป รวมทั้งต้องปลูกในพื้นที่ที่ถูกกฎหมายด้วย”

นายกฤษฎา กล่าวอีกว่า ปิดทองหลังพระฯ จะทำหน้าที่ประสานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการ เอกชน และเกษตรกร มาร่วมกันดำเนินงานโครงการฯ นี้ เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์มากที่สุด นอกจากนี้ขอเชิญชวนภาคเอกชนอื่นๆ ที่สนใจต้องการช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้อย่างยั่งยืน สามารถติดต่อเข้าร่วมในโครงการฯ นี้ได้เช่นกัน

ทางด้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เช่น นายบุญมาก สิงห์คำป้อง เกษตรกรบ้านแสงอร่าม ต.กุดหมากไฟ อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี กล่าวว่า ที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ แม้จะเคยปลูกแต่มันสำปะหลังมาก่อน เพราะเห็นว่าข้าวโพดเป็นพืชระยะสั้น ได้ผลผลิตเร็ว ไม่ต้องดูแลมาก และยิ่งมั่นใจเมื่อปิดทองหลังพระฯ มีการประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มาดูแลอย่างดี และยังมีการรับรองราคาที่แน่นอนให้ เลยคิดว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นรายได้เสริมที่น่าสนใจ *“ผลผลิตต่อไร่หักค่าใช้จ่ายแล้ว สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นมา 3,000-4,000 บาท หากทำได้ดีก็จะขยายพื้นที่ปลูกออกไปอีก”*

ส่วน นางสุวิมล จันทร์เพ็ง เกษตรกร ต.ทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น กล่าวว่า เดิมพื้นที่ของตนปลูกอ้อย มันสำปะหลัง ซึ่งมักประสบปัญหาเรื่องผลผลิตต่ำ ไม่มีคุณภาพและต้นทุนสูง เมื่อได้รับคำแนะนำให้เปลี่ยนมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ก็คิดว่า การที่มีหลายหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือ ดูแลทั้งการปลูกและการตลาด ทำให้รู้สึกว่าไม่ต้องทำเองโดยลำพัง จึงมั่นใจว่าจะสามารถทำได้ และโครงการฯ นี้ จะช่วยให้พัฒนาการทำเกษตรได้ดีขึ้น ยกระดับคุณภาพผลผลิตและมีรายได้มากขึ้น

นางน้อย สุทธิทักษ์ เกษตรกรบ้านทรัพย์เจริญ ต.สามัคคี อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์ แสดงความมั่นใจเช่นเดียวกันว่า หลังจากได้ทราบแนวทางการส่งเสริมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ด้วยความเชื่อมั่นว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะเป็นพืชเศรษฐกิจทางเลือกใหม่ที่สร้างรายได้ดีกว่าปลูกข้าว และยังเป็นพืชที่ดูแลง่าย ใช้พื้นที่น้อย ได้ผลตอบแทนคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับราคาข้าวเปลือกที่ขณะนี้อยู่ที่กิโลกรัมละ 5 บาท ราคารับซื้อเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการรับรองที่ไม่น้อยกว่ากิโลกรัมละ 8.50 บาท จึงอยากจะเชิญชวนเกษตรกรในพื้นที่มาร่วมกันปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้มากขึ้นอีกด้วย

นายบุญมาก สิงห์คำป้อง
เกษตรกรบ้านแสงอร่าม ต.กุดหมากไฟ
อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี

นางสุวิมล จันทร์เพ็ง
เกษตรกร ต.ทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์
จ.ขอนแก่น

นางน้อย สุทธิทักษ์
เกษตรกรบ้านทรัพย์เจริญ ต.สามัคคี
อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์

ตลาดหลักทรัพย์ฯ เสริมทัพ ปิดทองหลังพระฯ

“พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก”

5 โครงการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากจุดเริ่มต้นเล็กๆ จากความร่วมมือของมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และชาวบ้านในพื้นที่ ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแล้วกับ 5 หมู่บ้าน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ บ้านหนองดู่ จ.นครราชสีมา บ้านโจด จ.บุรีรัมย์ บ้านเมืองไผ่ จ.สุรินทร์ บ้านขวาว จ.อุบลราชธานี และบ้านหนองม่วง จ.ศรีสะเกษ พลิกจากความแห้งแล้งมาเป็นโอกาสที่ดีขึ้นในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ

ความอุดมสมบูรณ์นี้ เกิดขึ้นจากการขยายผลโครงการฝ่าวิกฤตด้วยเศรษฐกิจและสังคมฐานรากให้พัฒนาก้าวไปตามแนวพระราชดำริไปยังพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซาก

แต่ก่อนจะมีวันนี้ ชาวบ้านที่นี่ต้องเผชิญกับความแห้งแล้งและยากลำบากมานาน ซึ่งจากความต้องการอย่างแท้จริงที่จะได้น้ำ ชาวบ้านใน 5 หมู่บ้านนี้ จึงพร้อมใจกันสละแรงงานช่วยกันอย่างแข็งขัน ปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

ด้วยความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และกระบวนการทำงานตามแนวพระราชดำริ **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** และ **“การระเบิดจากข้างใน”** จึงบังเกิดผลเป็นภาพที่สวยงามเหล่านี้

“น้ำ” ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของชุมชน

ในระยะเวลาเพียงไม่กี่สิบวัน “น้ำ” ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็ได้สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับทุกพื้นที่ ด้วยงบลงทุนเพียง 3 ล้านบาท จากการสนับสนุนของมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย น้ำที่เกิดขึ้นจะสร้างประโยชน์ให้กับชาวบ้านได้ถึง 608 ครัวเรือน มีพื้นที่รับประโยชน์จากแหล่งน้ำ 4,314 ไร่ ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น 409,700 ลูกบาศก์เมตร ชาวบ้าน 5 หมู่บ้าน จะมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากมีน้ำทำการเกษตร 25.8 ล้านบาท คิดเป็น 8.60 เท่าของงบลงทุน

ทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของความยั่งยืนที่จะเกิดขึ้นต่อไป เมื่อชาวบ้านพร้อมใจกันคิดและว่า ความอุดมสมบูรณ์ของน้ำจะไม่หยุดอยู่เพียงเท่านี้ ทุกชุมชนเรียนรู้ที่จะขยายผลพัฒนาแหล่งน้ำด้วยองค์ความรู้ที่ได้รับ รวมทั้งต่อยอดสร้างอาชีพสร้างรายได้ออกไปด้วยตัวเอง

นายสุรจิตร นามน้อย รองผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมการพัฒนาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เปิดเผยว่า หลังจากดำเนินงานโครงการฝ่าวิกฤตด้วยเศรษฐกิจและสังคมฐานรากให้พัฒนาก้าวไปตามแนวพระราชดำริ ในพื้นที่ลุ่มน้ำมูล 9 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี จนประสบความสำเร็จ

ด้วยเห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริที่ช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ หากมีแหล่งน้ำเพื่อใช้ทำการเกษตร ทางมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้สนับสนุนงบประมาณ เพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ซึ่งได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแล้วกับ 5 หมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ บ้านหนองดู่ จ.นครราชสีมา บ้านโจด จ.บุรีรัมย์ บ้านเมืองไผ่ จ.สุรินทร์ บ้านขวาว จ.อุบลราชธานี และบ้านหนองม่วง จ.ศรีสะเกษ พลิกจากความแห้งแล้งมาเป็นโอกาสที่ดีขึ้นในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ

ผลสำเร็จจากการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เห็นได้ชัดเจนว่าปิดทองหลังพระฯ มีเทคนิค มีความรู้ บวกกับการนำแนวพระราชดำริ **“ระเบิดจากข้างใน”** คือการมีส่วนร่วมมาสร้างกระบวนการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการร่วมกัน ถือเป็นจุดเด่นของปิดทองหลังพระฯ ที่ทำได้ดี ดังนั้น ต้องทำต่อในส่วนของการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก

โดยเน้นการทำงานตามกระบวนการของปิดทองหลังพระฯ คือการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้ ส่วนชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น (อปท.) ร่วมสละแรงงานลงมือทำด้วยตนเอง ช่วยเรื่องช่าง

เครื่องไม้เครื่องมือ และเครื่องจักรที่จำเป็น เริ่มจากทางชุมชนและ อปท. จะต้องสำรวจแหล่งน้ำต่างๆ ในพื้นที่ตำบลของตัวเองก่อน จากนั้นค่อยมาลำดับความสำคัญ จุดไหนที่มีปัญหาที่จะต้องแก้ก่อน-หลัง จุดไหนที่มีหน่วยงานเป็นเจ้าของอยู่แล้ว จุดไหนที่ถ่ายโอนแล้วเป็นของ อปท. จุดไหนที่เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบ ประกอบกับเมื่อเร็วๆ นี้ ได้มีการจัดอบรมผู้เกี่ยวข้องทั้งคนในชุมชนและ อปท. เพื่อให้จัดทำรายละเอียดโครงการ วิเคราะห์พื้นที่ และทำผังข้อมูลแผนที่น้ำตำบลด้วย

ปัญหาเด่นชัดของพื้นที่ลุ่มน้ำมูล คือ เป็นลุ่มน้ำที่น้ำมาเยอะมากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศในทุกๆ ปี แต่ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ในช่วงที่น้ำล้น แม้ที่ผ่านมา ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ แต่ก็ยังไม่เกิดการพัฒนาเป็นเชิงลุ่มน้ำขณะที่ปิดทองหลังพระฯ มีประสบการณ์ในการทำลุ่มน้ำขนาดเล็กอยู่แล้ว หากนำคนมาฝึกฝนในการทำงานในลุ่มน้ำมูลอาจจะเกิดผลสำเร็จ และอาจเป็นผลพวงส่วนหนึ่งที่ขยายให้ทางจังหวัดให้ความสำคัญกับการทำเรื่องน้ำแบบเชิงพื้นที่มากขึ้น ซึ่งเดิมในแต่ละจังหวัดมีคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดอยู่แล้ว ดังนั้น หากเกิดการขับเคลื่อนโดยการนำศาสตร์ของพระราชาและพระราชดำริ ที่ให้ประชาชนลุกมาพึ่งตนเองและรู้จักตัวเองประกอบไปด้วย จะเป็นประโยชน์และความยั่งยืน

ผลผลิตมะพร้าวน้ำหอมทุ่งโป่ง พร้อมรับประทาน

วิสาหกิจชุมชนมะพร้าวน้ำหอมทุ่งโป่ง พัฒนาคุณภาพผลผลิตดี มีรายได้ต่อเนื่อง

นายอนุชภูมิ จารุจินดา หัวหน้าพื้นที่ต้นแบบโครงการปิดทองหลังพระฯ จ.ขอนแก่น เปิดเผยความคืบหน้าการปลูกมะพร้าวน้ำหอมต้นเตี้ยพันธุ์ก้นจีบบ้านแพ้วที่ ต.ทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น ว่า ปีนี้เข้าสู่ปีที่ 4 ที่ผ่านมาปลูกกันไป 3 รุ่นแล้ว ในจำนวน 240 ไร่ โดยเกษตรกรรวมตัวก่อตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมะพร้าวน้ำหอม ต.ทุ่งโป่ง มีสมาชิก 84 คน รุ่นแรกให้ผลผลิตแล้ว และรุ่นที่ 4 กำลังจะปลูกเพิ่มอีก 20 ไร่ โดยมีทั้งเกษตรกรรายใหม่และรายเก่าเข้าร่วม เนื่องจากเกษตรกรสนใจเห็นว่าเป็นช่องทางเพิ่มรายได้ที่ดี และใช้เวลา ปลูกแค่ 2 ปีครึ่งก็ติดจั่นออกลูกพร้อมขยายผลผลิตแล้ว

นายอนุชภูมิกล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากนี้ ทางเครือซีพีได้เข้ามาช่วยแนะนำองค์ความรู้เรื่องการปลูกมะพร้าวด้วย เนื่องจากที่ผ่านมา เกษตรกรบางส่วนยังไม่เข้าใจเรื่องการปลูกและการให้น้ำ แม้จะขุดร่องปลูกแล้วแต่ก็ยังต้องรดน้ำด้วย เพราะมะพร้าวเป็นพืชที่กินน้ำผิวดิน ไม่เกิน 15 เซนติเมตร ซึ่งช่วยให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้และมีผลผลิตที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นายสังคม สิริขันธ์แสง ประธานวิสาหกิจชุมชนมะพร้าวน้ำหอม ต.ทุ่งโป่ง กล่าวว่า เริ่มปลูกมะพร้าวน้ำหอมเมื่อปี 2561 ในพื้นที่ 3 ไร่ ประมาณ 158 ต้น ปี 2564 ขายผลผลิตไปแล้วได้เงินสามหมื่นกว่าบาท ช่วงต้นปีนี้ก็ขายได้ตลอด และอีก

2 เดือนจะมีผลผลิตออกมาเยอะ *“ปีนี้มะพร้าวออกลูกดกมาก คาดว่าน่าจะขายได้เงินมากกว่าปีที่แล้ว”*

นายสังคมกล่าวว่า การปลูกมะพร้าวน้ำหอมไม่ยาก แต่เกษตรกรต้องทำตามคำแนะนำของนักวิชาการที่เน้นให้น้ำให้ปุ๋ยตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยใส่ปุ๋ย 2 เดือนต่อครั้งตลอดปี ทั้งปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี ถ้ามีลูกติดแล้วให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 แต่ก่อนติดลูกใช้สูตรเสมอ 16-16-16 ปีนี้พอลูกติดแล้ว นักวิชาการให้ปรับเปลี่ยนใส่สูตร 15-5-35 แทน และในช่วงหน้าแล้งจะให้น้ำสัปดาห์ละ 3 วัน

ในส่วนของการรับซื้อนั้น เกษตรกรจะนำมะพร้าวมาส่งที่จุดรวบรวม โดยรับซื้อลูกละ 10 บาท จากนั้นนำส่งขายให้แม็คโครครั้งละ 320 ลูก ที่เหลือจะส่งขายในแหล่งท่องเที่ยวและร้านอาหารในพื้นที่ ทั้งนี้ทางกลุ่มตั้งเป้าหมายจะให้มะพร้าวมีความหวานเกิน 7 บริกซ์ ขณะที่ค่าเฉลี่ยของมะพร้าวทั่วไปอยู่ที่ 6.5 บริกซ์ ส่วนมะพร้าวบ้านแพ้วอยู่ที่ 8 บริกซ์ขึ้นไป ซึ่งความหวานดังกล่าวขึ้นอยู่กับการบำรุงดูแลแปลงด้วย ซึ่งทางปิดทองหลังพระฯ ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อวัดค่าความหวานอย่างเป็นทางการ และในอนาคตจะพัฒนาให้ได้เท่ามะพร้าวบ้านแพ้วด้วย

“สมาชิกพอใจมากกับการปลูกมะพร้าวน้ำหอม ถือเป็นรายได้เสริมที่ดีอีกอย่างเป็นผลไม้ที่ไม่ต้องไปดูแลอะไรมาก สามารถมีรายได้ทุกเดือน อยู่ได้ชั่วลูกชั่วหลาน อย่างผมเองมีรายได้จากมะพร้าวที่ให้ลูกในพื้นที่ 2 ไร่ เดือนหนึ่งๆ มีรายได้ 8-9 พันบาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว เป็นการลงทุนที่ถูกมาก ในอนาคตผมวางแผนว่าจะปลูกมะพร้าวเพิ่มอีกสัก 3-4 ไร่”
นายสังคมกล่าว

นางจันทร์น้อย กับสวนผักที่ทำให้มีรายได้รายวัน

สวนผักบ้านฮูแตทูวอ เป็นมากกว่าแหล่งเงินออมแห่งชุมชน

สวนเกษตรแปลงรวม ในศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านฮูแตทูวอ ต.โคกเคียน อ.เมือง จ.นราธิวาส คือ หนึ่งในการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรสามารถพลิกฟื้นผืนดินที่มีปัญหา และพัฒนาแหล่งน้ำ ให้สามารถปลูกพืชและทำประโยชน์สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่

นางจันทร์น้อย ทองจันทร์ เกษตรกร ม.4 บ้านฮูแตทูวอ เล่าถึงการเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงว่า ปิดทองหลังพระฯ เกิดจากการทำประชาคมในหมู่บ้านว่าจะมีการจัดสรรพื้นที่ให้ปลูกพืชผักสวนครัว เลยสนใจจะเข้าร่วม เนื่องจากตอนนั้นพื้นที่เพาะปลูกของตัวเองมีจำกัด แต่อยากปลูกแตงโมและพืชสวนครัวเพิ่ม ถือเป็นโอกาสในการสร้างรายได้เสริมรายวัน นอกเหนือจากการปลูกปาล์ม

“แบ่งที่กันขนาด 6x12 เมตร ก็มีปลูกแตงโมพันธุ์กินรี ซึ่งขายดี ได้ราคา หลังจากนั้นจะพักดิน แล้วเปลี่ยนมาปลูกผักสวนครัวทั่วไป เช่น พริก มะเขือ ข้าวโพด กวางตุ้ง ผักสลัด เราอยากปลูกอะไร ปิดทองฯก็มีองค์ความรู้ให้ ช่วยดูแล ช่วยสอน เชื่อมโยงให้หมด แล้วยังประสานพ่อค้ามารับซื้อถึงที่แปลง เราก็สะดวก ไม่ต้องไปหาตลาดขายเอง”

นางจันทร์น้อยกล่าวเพิ่มเติมว่า แม้จะมีรายได้หลักจากการปลูกปาล์มเดือนละหลายหมื่นบาท แต่การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสวนเกษตรแปลงรวม ในศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านฮูแตทูวอ นอกจากจะทำให้มีรายได้เพิ่มซึ่งเปรียบเสมือนเป็นเงินออมเบี้ยใต้ถุนบ้านแล้ว ยังทำให้ผู้สูงอายุใช้เวลาว่าง มาพบปะสังสรรค์ สร้างคุณค่าในตนเองอีกด้วย

“ตอนนี้มีรายได้เพิ่มจากการปลูกผัก เดือนละประมาณ 3,000 บาท เราเอาตรงนี้เป็นเบี้ยใต้ถุนบ้าน เป็นเงินออม ถ้าขาดเหลือก็เอาเงินตรงนี้ไว้ใช้จ่าย ที่สำคัญเวลามาลงแปลงมาเจอเพื่อนๆ สมาชิก ได้ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบ ได้นั่งคุยกัน มันก็ทำให้เราได้มีความสุข รู้สึกตัวเองยังมีคุณค่า ไม่เหงา และใช้เวลาว่างให้เกิดรายได้ด้วย”

“ผัก” ที่ได้รับมาตรฐาน GAP

ผักทุ่งโป่ง มาตรฐาน GAP-GMP

ส่งขายโมเดิร์นเทรดเพิ่มรายได้สู่ชุมชน

ผลการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชผัก ต.ทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น นอกจากพืชผักของกลุ่มสามารถทำได้มาตรฐาน GAP (Good Agriculture Practices : การผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม) แล้ว โรงคัดแยกและบรรจุของกลุ่มก็สามารถทำได้มาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice : มาตรฐานที่ดีในการผลิตอาหารที่ทำให้สามารถผลิตอาหารได้อย่างปลอดภัย) อีกด้วย

นางปวีร์รักษ พลเยี่ยม
ประธานกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชผัก
ต.ทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น

พืชผักหลักๆจะส่งขายให้ห้างโลตัส ขอนแก่น ที่เป็นจุดรวบรวมสินค้าแล้วกระจายไปยังสาขาอื่นๆ ผลผลิตของกลุ่มเกษตรฯเป็นพืชผักสวนครัวประมาณ 14 ชนิดที่มีจำนวนมากและส่งขายเป็นประจำได้แก่ ผักบุ้ง ผักกาดหอม ถั่วฝักยาว ฟักเขียว กะเพรา และโหระพา เดิมทางกลุ่มเกษตรฯ จะส่งผักขายเป็นกิโลกรัม แต่เมื่อมาเป็นคู่สัญญากับทางห้างโลตัสก็ใช้วิธีบรรจุเป็นแพ็ก ตามปริมาณที่ทางห้างกำหนด โดยนายอนุชภูมิ จารุจินดา หัวหน้าพื้นที่ต้นแบบโครงการปิดทองหลังพระฯ จ.ขอนแก่น กล่าวว่าวิธีดังกล่าว **“ทำให้ได้ราคาดีกว่าขายเป็นกิโลกรัมแบบเมื่อก่อน”**

นางปวีร์รักษ พลเยี่ยม ประธานกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชผัก ต.ทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น กล่าวว่า กลุ่มก่อตั้งเมื่อปี 2562 มีสมาชิก 81 คน ผักทั้งหมดส่งขายให้กับห้างโลตัส ขอนแก่น เริ่มส่งตั้งแต่วันที่ 15 มิ.ย.ที่ผ่านมา สัปดาห์ละ 2 วัน กำหนดส่งทุกวันพุธและวันเสาร์ เป็นพืชผักสวนครัวทั้งหมด ก่อนที่สมาชิกจะนำผักมาส่งยังโรงคัดแยกฯของกลุ่มฯจะทำความสะอาดและคัดแยกมาจากบ้านก่อนแล้ว จากนั้นทางโรงคัดแยกฯจะมาทำการตรวจสอบคุณภาพ หรือ QC อีกครั้งหนึ่งก่อนบรรจุ

ที่ผ่านมา สมาชิกมีรายได้เสริมจากการปลูกผักขายสัปดาห์ละ 1,000-3,000 บาท ถือเป็นรายได้ที่ดีให้กับเกษตรกร เพราะหลายคนเป็นผู้สูงวัย นอกเหนือจากทำนาก็ปลูกผักขาย ในส่วนของนางปวีร์รักษเองก็ปลูกแตงกวาและแตงร้านอยู่แล้ว โดยขายได้ 7,000-8,000 บาทต่อเดือน ใช้พื้นที่ไม่มากประมาณ 1 ไร่ ดังนั้น นอกจากปลูกพืชผักแล้ว ก็จะปลูกแตงกวากับแตงร้านพร้อมไปด้วยกัน

“การที่ปิดทองฯมาส่งเสริมความรู้ พร้อมทั้งเชื่อมโยงตลาดให้ ถือเป็นสิ่งที่ดีมากๆ ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ต่อเดือนเพิ่มมากขึ้น ผู้สูงอายุในชุมชนก็สามารถมีรายได้เลี้ยงตัวเองได้ดี”

มาตรฐาน GAP และมาตรฐาน GMP ถือเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตพืชผักของกลุ่ม เป็นข้อกำหนดขั้นพื้นฐานต่างๆ ที่มีความจำเป็นในขั้นตอนการผลิตและควบคุมคุณภาพ ทำให้ผลผลิตกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชผัก ต.ทุ่งโป่ง ได้รับการยอมรับและจำหน่ายได้ราคาดี

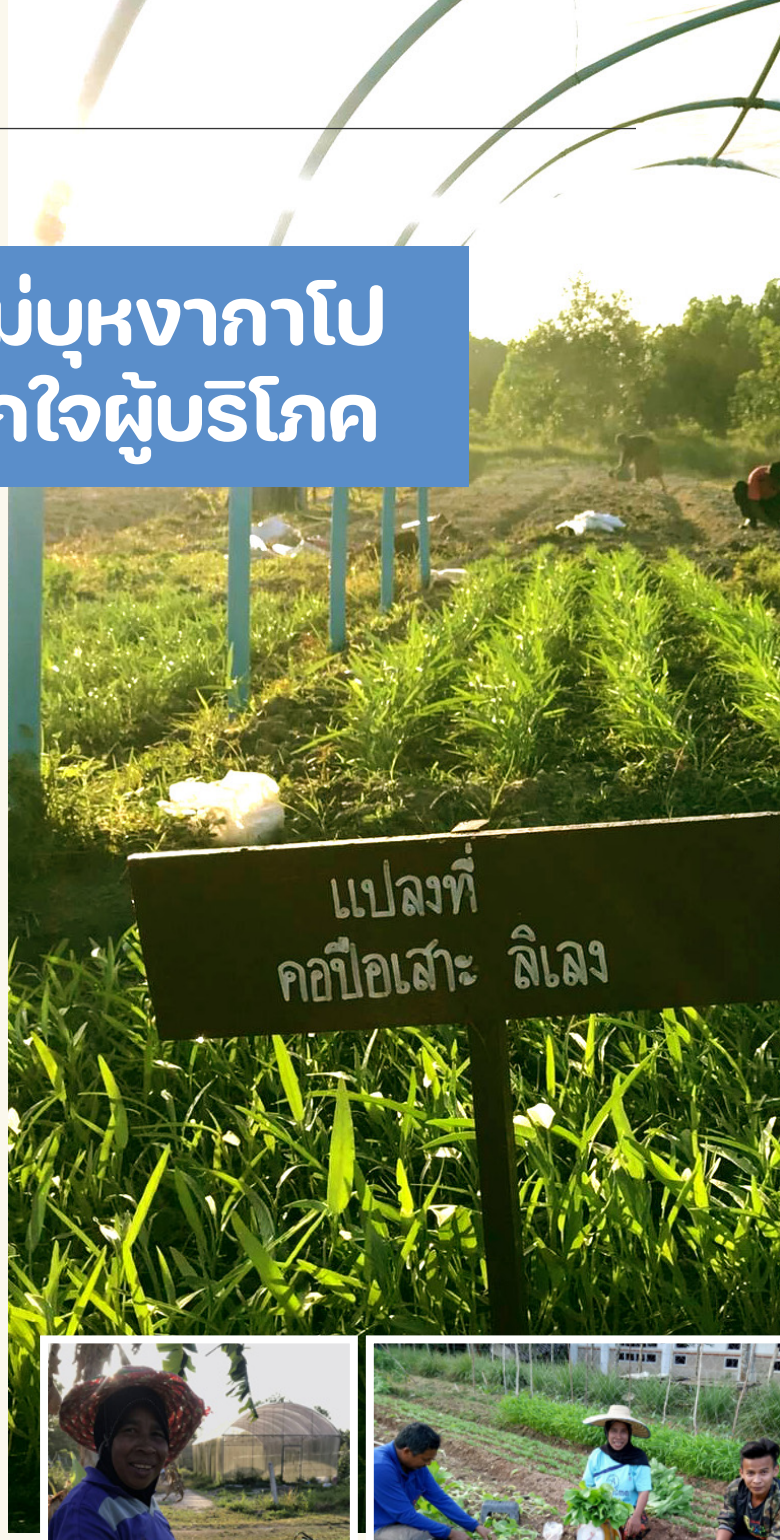

โรงคัดแยกและบรรจุ ก็ได้มาตรฐาน GMP

กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บุหงากาโป ตอบโจทย์คนปลูก ถูกใจผู้บริโภค

วันนี้ถ้าใครได้ไปพูดคุยกับผู้คนในชุมชนบ้านจำปูน ต.ท่าธง อ.รามัน จ. ยะลา จะเห็นใบหน้าเปื้อนรอยยิ้มของพวกเขาที่ฉายแววแห่งความสุข ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกันไป เพราะแม้จะเป็นเกษตรกรเหมือนเดิม แต่วิถีเปลี่ยนไปด้วยปัจจัยการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปลูกหรือการขาย ส่งผลให้ผลิตผลทางการเกษตรของชาวบ้านจำปูน มีราคาและมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะเจ้าประจำอย่างโรงพยาบาลรามัน ซึ่งบางวันผลผลิตมีไม่เพียงพอ

พื้นที่บ้านจำปูน ต.ท่าธง อ.รามัน จ. ยะลา ก็เหมือนกับหลายพื้นที่ในชายแดนใต้ คือ เป็นดินเหนียวปนทราย เป็นทางผ่านของน้ำ ช่วงฤดูฝน น้ำจะท่วม ช่วงหน้าแล้วก็จะแล้ง ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ ทางโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบประยุกต์ตามแนวพระราชดำริ หมู่ 6 บ้านจำปูน จึงได้ร่วมกับทางชลประทานต่อท่อลงในแปลงเกษตรของชาวบ้าน รวมทั้งทำฝายชะลอน้ำ พร้อมติดตั้งสปริงเกอร์ให้ใช้อย่างสะดวก ทำให้ได้ผลผลิตเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะไม่ขาดแคลนน้ำ เหมือนแต่ก่อน

พร้อมกันนั้น เมื่อปี 2564 ทางปิดทองฯและหลายหน่วยงานร่วมสนับสนุนให้เกษตรกรที่นี่ รวมตัวจัดตั้งกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่บุหงากาโป มีสมาชิก 23 คน และส่งเสริมให้ทำเกษตรปลอดภัย รวมทั้งทำตลาดเองด้วย แตกต่างจากเดิม

สวนผักที่ทำให้ทุกคนในชุมชนมีรายได้และมีกิจกรรมร่วมกัน

ที่เกษตรกรแต่ละคนขายกันเอง ทำให้ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง โดยทางปิดทองฯประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ ในการจัดอบรมให้องค์ความรู้เรื่องการปลูกพืช และพาไปศึกษาดูงาน รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร การบริหารจัดการกลุ่ม การทำบัญชีและการตลาด

ย้อนไปในอดีต ชาวบ้านทำการเกษตรแบบใช้สารเคมี เนื่องจากต้องการผักที่สวยเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงสุขภาพของตัวเอง แต่พอปิดทองฯเข้ามา ได้บูรณาการการทำงานส่งเสริมให้ความรู้ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พัฒนาที่ดิน ส่งผลให้ชาวบ้านเปลี่ยนมาทำเกษตรแบบปลอดภัย เน้นปลูกพืชผักสวนครัวหลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นข้าวโพด ฟักทอง ผักบุ้ง กระเจี๊ยบ คะน้า กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว แตงโม ผักกาด และพริก เพื่อลดรายจ่ายและสร้างรายได้ในครัวเรือน

ภายหลังการรวมกลุ่ม สมาชิกสามารถต่อรองราคากับพ่อค้าได้ ทำให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น เช่น จากเดิมผักบุ้งขายกิโลกรัม ละ 12 บาท ตอนนี้ขายได้ ก.ก.ละ 20-25 บาท อีกทั้งสมาชิกกลุ่มได้รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรขายตามตลาด เปิดขายออนไลน์ นำส่งโรงพยาบาลรามัน ทำให้สมาชิกมีรายได้จากการขายเพิ่มมากขึ้น

ใช่เพียงชาวบ้านจะมีรายได้เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่ยังทำให้คนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ร่วมกันบริหารจัดการ รู้จักการแก้ปัญหาและเกิดความสามัคคี เพราะในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนี้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม มีการวางกฎระเบียบของกลุ่มร่วมกัน อีกทั้งก่อนการปลูกพืชแต่ละรอบจะมีการเรียกประชุมสมาชิกกลุ่มเกษตร พูดคุยถึงปัญหาที่พบเจอก่อนหน้านั้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขด้วยกัน พร้อมวางแผนการปลูกร่วมกัน โดยจะสอบถามสมาชิกแต่ละรายมีความสนใจจะปลูกพืชชนิดใดบ้าง ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดในช่วงนั้นด้วยจะได้ง่ายต่อการจัดจำหน่ายออกสู่ตลาด

นับเป็นตัวอย่างความสำเร็จของการจัดตั้งกลุ่ม ซึ่งสมาชิกต่างมีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันไป คนปลูกเองก็มีความสุขปลูกแล้วมีคนซื้อในราคาที่คุ้มค่ากับหยาดเหงื่อแรงงานที่ลงไป ส่วนคนซื้อก็ได้ผลผลิตที่ปลอดภัย มีคุณภาพ

โครงการพัฒนาอาชีพ 3 จังหวัดชายแดนใต้ พร้อมก้าวสู่ความยั่งยืน

ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า

ประธานกรรมการสถาบันฯ พูดคุยและหารือหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาในพื้นที่ชายแดนใต้

ประธานสถาบันปิดทองหลังพระฯ มั่นใจ พื้นที่ต้นแบบฯ 6 หมู่บ้านและโครงการพัฒนาอาชีพในสามจังหวัดชายแดนใต้ พร้อมก้าวสู่ความยั่งยืนตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ขั้นก้าวหน้า เมื่อทุกฝ่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและชุมชน ผนึกกำลังร่วมกันพัฒนาพื้นที่ด้วยองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และการตลาด เตรียมส่งมอบให้หน่วยงานในพื้นที่

นายกฤษฎา บุญราช ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ กล่าวภายหลังการได้พบและหารือกับผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนราชการในพื้นที่และหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา นราธิวาส ปัตตานี) และภาคธุรกิจเอกชน ลงพื้นที่และทำประชาคมร่วมกับชุมชน เพื่อสรุปแนวทางการสนับสนุนและต่อยอดการพัฒนาให้กับประชาชนในพื้นที่ต้นแบบของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ทั้ง 6 หมู่บ้านและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีคุณภาพชีวิตและรายได้ที่ยั่งยืนตามพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่จะ **“สืบสาน รักษา ต่อยอด”**

โครงการทุเรียนคุณภาพ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่พัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพสามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศได้

ประธานกรรมการสถาบันปิดทองหลังพระฯ กล่าวว่า หลังจาก 6 ปีที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ เข้ามาส่งเสริมการพัฒนาในพื้นที่ ทำให้โครงสร้างพื้นฐานทั้งน้ำและดินมีความสมบูรณ์ เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด และมีการรวมกลุ่มที่ชุมชนสามารถบริหารจัดการเองได้แล้ว แนวทางการดำเนินงานของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ในระยะต่อไป จะเป็นการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการระยะที่ 4 (ปี 2566-2570) ซึ่งบทบาทของสถาบันปิดทองหลังพระฯ จะปรับเปลี่ยนมาเป็นการสนับสนุนด้านวิชาการ ให้คำปรึกษา แนะนำและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งประสานงานให้หน่วยงานภาครัฐ ธุรกิจเอกชน และสถาบันการศึกษาเข้ามามีบทบาทสนับสนุนชุมชนทั้งด้านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต รวมทั้งการตลาด ให้กับกลุ่มและวิสาหกิจชุมชนที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นแล้ว ให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น และสามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง

สวนผักชุมชน ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้รายวัน

เกษตรกรมีผลผลิตทางการเกษตรที่สมบูรณ์ รวมถึงมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

ทั้งนี้ ในการทำประชาคมในพื้นที่ต้นแบบของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยและภาคเอกชน ได้มีการรับรองว่าจะเข้ามาสนับสนุนและต่อยอดการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ต่อไป เช่น เกษตรจังหวัดยะลาจะขยายผลโครงการทุเรียนคุณภาพออกไปอีก 90,000 ไร่ ปศุสัตว์จังหวัดจะมีการจัดหาพันธุ์แพะคุณภาพ และให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงแพะเชิงพาณิชย์ สำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่สถาบันปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการแล้วเสร็จแล้ว หน่วยงาน อปท.ในพื้นที่จะเข้ามาดูแลและขยายผลออกไปนอกพื้นที่ต้นแบบของสถาบันปิดทองหลังพระฯ ให้มากขึ้น หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ หรือ บพท. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจะเข้ามาสนับสนุนงบประมาณให้กับสถาบันปิดทองหลังพระฯ ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขยายผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ออกไปให้ครอบคลุมพื้นที่อีก 10 หมู่บ้านในตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มหาวิทยาลัยจะเข้ามาพัฒนาความรู้ให้แก่เยาวชน เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Young Smart Farmer ขณะที่ภาคเอกชนจะนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาความรู้และเข้ามารับซื้อเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด เป็นต้น

นายกฤษฎา กล่าวว่า สำหรับบทบาทของสถาบันปิดทองหลังพระฯ จะเป็นที่ปรึกษา และให้การสนับสนุนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านอาชีพ เชื่อมโยงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ยให้เกษตรกรกู้ยืม เป็นต้น

สถาบันปิดทองหลังพระฯ เริ่มต้นการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ 6 หมู่บ้านในสามจังหวัดชายแดนใต้ ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ปี 2559 ด้วยการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิตที่สำคัญที่สุด คือ น้ำ โดยประชาชนในพื้นที่ร่วมลงแรงพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและน้ำอุปโภคบริโภค จากนั้นเป็นการพัฒนาอาชีพทั้งการเพาะปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่เพิ่มมูลค่า สินค้าหัตถกรรมในท้องถิ่น เช่น การสานกระจูด การนำสถาบันการศึกษาเข้ามาพัฒนาความรู้ในกระบวนการผลิต และการเชิญชวนให้ภาคเอกชนเข้ามารับซื้อผลผลิตและเสริมความรู้เรื่องความต้องการของตลาด

ผลการดำเนินงานตลอด 6 ปีที่ผ่านมา สร้างรายได้ให้กับประชาชน รวม 513.81 ล้านบาท มีพื้นที่รับประโยชน์ รวม 20,608 ไร่ และผู้ได้รับประโยชน์ รวม 11,778 ครัวเรือน เพิ่มรายได้เฉลี่ยให้กับเกษตรกร เช่น ผู้ปลูกทุเรียน จากเดิม 60,000 บาทต่อครัวเรือน เป็น 206,431 บาทต่อครัวเรือน

ไก่ประดู่หางดำพนมไพร
พัฒนาคุณภาพ สร้างรายได้เสริม

ความตั้งใจและมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำ อ.พนมไพร จ.ร้อยเอ็ด เป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความสำเร็จ ช่วยยกระดับคุณภาพจนเป็นที่ยอมรับของตลาด สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้เลี้ยงหลักแสนบาทต่อเดือน

ผลจากวิกฤตโควิด-19 กระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมกับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ จนทำให้ กฤช ศิริวัฒนานนท์ ประธานกลุ่มเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ มข.55 แห่งอำเภอพนมไพร ต้องหาทางออกเพื่อแก้ปัญหา เพราะนอกจากไก่ที่เลี้ยงไว้ไม่สามารถส่งออกจำหน่ายได้ ตลาดที่มีอยู่ก็ไม่มีความแน่นอน ไม่สามารถควบคุมหรือจัดระบบการขายได้ การต่อสู้เพื่อให้รอดพ้นจากปัญหาต่างๆ เหล่านี้ เขาทำได้อย่างไร

“ตอนนั้นติดต่อไปทางมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นศูนย์วิจัยไก่ประดู่หางดำ มข.55 อาจารย์ก็แนะนำว่าลองติดต่อขอองค์ความรู้และช่องทางการตลาดจากโครงการพัฒนาและจัดหาน้ำในตำบลทุ่งโป่ง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ที่ปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการอยู่ เลยลองติดต่อดู

กฤช ศิริวัฒนานนท์
ประธานกลุ่มเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ มข.55

ไก่ประดู่หางดำ ที่ทางกลุ่มเพาะพันธุ์ไว้กว่า 4,000 ตัว

ทางโครงการฯ ให้ข้อเสนอว่า ถ้าสามารถรวมกลุ่มเลี้ยงไก่เพื่อส่งขายให้ได้ 300 ตัว ภายใน 3 เดือน และสามารถผลิตไก่ให้ได้คุณภาพตามที่ต้องการ จะมารับซื้อไก่ถึงที่ เพื่อแก้ปัญหาการตลาดให้”

กฤชเริ่มรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตไก่ให้ได้ตามคำแนะนำ เริ่มแรกมีสมาชิกเข้าร่วม 3 ราย พร้อมทั้งนำองค์ความรู้ที่ปิดทองหลังพระฯ แนะนำมาใช้ ปรับปรุงเล้าไก่ให้เหมาะสม มีเทคนิคทำให้ไก่เจริญเติบโตและแข็งแรง อาทิ การเปิดเพลงให้ไก่ฟัง การทำระบบให้น้ำอัตโนมัติในเล้าไก่ โดยระยะเวลา 3 เดือน สามารถผลิตไก่ส่งขายให้ปิดทองหลังพระฯ ได้ตามข้อเสนอ และทำให้เกษตรกรรายอื่นเห็นช่องทางการตลาด และเข้ามารวมกลุ่มมากขึ้น

“พอสามารถส่งไก่ให้ปิดทองฯ ครั้งละ 300 ตัวได้ ก็มีเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมกลุ่มก็มีการขยายมากขึ้น จนตอนนี้มีสมาชิกกลุ่ม 7 ราย ไก่ประมาณ 4,000 ตัว”

นางใจ สร้างผล
สมาชิกกลุ่มไก่ประดู่หางดำ มข.55

นางใจ สร้างผล หนึ่งในสมาชิกกลุ่มไก่ประดู่หางดำ มข.55 อำเภอพนมไพร จากที่เคยมีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียว ไม่มีรายได้เสริม จึงสนใจที่จะเลี้ยงไก่เพิ่ม โดยสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ เพราะเห็นว่ามีตลาดรองรับแน่นอน การเลี้ยงไก่ก็ไม่ยุ่งยากอะไร แค่คอยให้อาหาร ใช้เวลาว่าง ดูแลเช้าเย็น เท่านี้ก็มีรายได้เพิ่มขึ้น 3,000-4,000 บาทต่อเดือน

ปัจจุบันไก่ประดู่หางดำ มข.55 สามารถสร้างรายได้ให้สมาชิกกลุ่มฯรายละ 3,000-10,000 บาท ต่อการขาย 1 ครั้ง และในอนาคตทางกลุ่มฯวางแผนจะเพิ่มมูลค่าไก่ประดู่หางดำ มข.55 โดยการชำแหละไก่สดและบรรจุขาย ส่งออกทั้งในและนอกประเทศอีกด้วย

ผู้สนใจไก่พันธุ์ประดู่หางดำ มข.55 สามารถติดต่อได้ที่ โทร.09-5212-6996 นายกฤช ศิริวัฒนานนท์ ประธานกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ประดู่หางดำ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ใครจะไปเชื่อว่าความต้องการ “แพะ” ของ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ของคนท้องถิ่น มีสูงมาก จนต้องนำเข้าจากจังหวัดอื่นหลายพื้นที่ทั่วประเทศ เพราะนอกจากการบริโภคแล้ว ยังใช้เพื่อประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนาอาทิ การทำกุรบานหรืองานบุญต่างๆ แม้หน่วยราชการจะรณรงค์ให้มีการเลี้ยงแพะกันมากขึ้น ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการ

ตัลมีซี เจะมะ ปรมาจารย์แพะ

ต้นแบบสร้างอาชีพ 3 จังหวัดชายแดนใต้

ตัลมีซีและลูกชาย

นายตัลมีซี เจะมะ วัย 41 ปี ผู้ได้ชื่อว่าเป็น **“ปรมาจารย์แพะ”** แห่งบ้านคลองต่ำ ในจังหวัดปัตตานี จากความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการเลี้ยงแพะมานานหลายสิบปี เป็นเจ้าของฟาร์มแพะ **“ไฟซูลฟาร์ม”** ใน ต.ปะนาเระ อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี หนึ่งในเกษตรกรที่มองเห็นช่องทางการตลาดเลี้ยงแพะใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่ยังเปิดกว้างและยังมีความต้องการใช้แพะอย่างไม่จำกัด

ตัลมีซี เล่าว่า ชอบเรื่องปศุสัตว์มาตั้งแต่วัยเด็ก หลังจากเรียนจบชั้น ม.6 ก็ตั้งใจที่จะมีฟาร์มแพะเป็นของตนเอง จนเมื่อ 5 ปีที่แล้ว ได้พบกับ ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล อดีตเลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระ

คอกแพะยกสูง สะอาด และได้มาตรฐาน

สืบสานแนวพระราชดำริ ที่ได้ลงพื้นที่เพื่อดูการเลี้ยงแพะของบ้านท่าน้ำ ต.ปะนาเระ เพื่อสนับสนุนอาชีพให้กับเกษตรกรได้เพิ่มศักยภาพการเลี้ยงแพะเพื่อจำหน่ายได้ดียิ่งขึ้น และตัลมีซีก็ได้เป็นหนึ่งในเกษตรกร 5 ราย ที่ได้รับแพะพันธุ์พระราชทาน **"แบล็คเบงกอล"** ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 5 ตัว

"พอได้รับแพะพันธุ์พระราชทานแบล็คเบงกอล 5 ตัวแล้ว ปิดทองหลังพระฯ ยังสนับสนุนองค์ความรู้ โดยพาไปดูงานที่จังหวัดราชบุรี และสนับสนุนการเลี้ยง ด้วยการให้ยืมเงินทุนเพื่อสร้างคอกแพะให้ได้มาตรฐาน ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีมากๆ"

แม่แพะพันธุ์แบล็คเบงกอลที่ได้รับมา ถือว่าเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมในการนำมาเลี้ยงเพาะพันธุ์มาก เนื่องจากเป็นพันธุ์ลูกดก ในแม่พันธุ์ 1 ตัว สามารถออกลูกได้ 2-4 ตัว 1 ปี จะออกลูก 2 รอบ แบล็คเบงกอลเป็นแพะขนาดเล็ก ตัวละประมาณ 15 กิโลกรัม ตลาด 3 จังหวัดชายแดนใต้ชอบแพะแบบนี้ ทำให้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

เทคนิคการเลี้ยงแพะให้ได้คุณภาพดีและประหยัดต้นทุน สามารถนำพืชผักในท้องถิ่นมาเลี้ยงได้ เช่น ผักกระฉูด เป็นพืชที่หาได้ง่าย หลังจากเก็บในตอนเช้า ให้พักไว้ก่อน แล้วค่อยนำมาเลี้ยงในช่วงบ่าย เพื่อให้พยาธิตายให้หมดเสียก่อน ส่วนพืชอย่างอื่นในพื้นที่ที่ใช้ได้ก็มี ใบเม่า ใบยอ หรือใบกระถิน ขณะที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกหญ้าเนเปียร์ไว้ให้แพะกินอยู่แล้ว การสร้างคอกต้องยกพื้นสูง เพื่อป้องกันโรคต่างๆ และป้องกันความชื้น ส่วนใหญ่แพะจะเป็นโรคท้องอืด ภาคใต้มักมีปัญหาเรื่องความชื้น และต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิด หากแพะป่วยจะได้แก้ไขได้ทันที

"อนาคตวางแผนจะเลี้ยงแพะเพิ่มเป็น 500 ตัว ในพื้นที่ 25 ไร่ และจะชำแหละเนื้อแพะขั่งขายเป็นกิโล และทำเนื้อแพะกระป๋องส่งไปขายประเทศมาเลเซีย ตอนนี้ความต้องการแพะใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเยอะมาก อยากจะแนะนำให้เกษตรกรสนใจมาเลี้ยงแพะกันให้มากขึ้น ในพื้นที่จะได้ไม่ต้องนำเข้าแพะจากจังหวัดอื่น และยังเป็นรายได้เสริมให้เดือนละหลักหมื่นบาทเลย"

ตัลมีซี กล่าว

หอเก็บน้ำพร้อมถังสูง 6 เมตร และระบบกรองน้ำ

ชุมชนช่วยกันต่อท่อเพื่อใช้งานในหมู่บ้านและพื้นที่การเกษตร

ระบบสูบน้ำพลังแสงอาทิตย์ บ้านจำปูน

เรียนรู้สิ่งใหม่ ทำได้ด้วยพลังสามัคคี

แผงโซลาร์เซลล์

สภาพเดิมของบ้านจำปูน ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะช่วงเดือนเมษายน จะแล้งมาก ขนาดต้องเดินทางไปอาบน้ำบ่อที่อยู่ห่างออกไปจากหมู่บ้านหลายกิโลเมตร น้ำกินก็ต้องซื้อ เสียเงินกับการซื้อน้ำหลายร้อยบาทต่อเดือน แม้หมู่บ้านจะมีระบบสูบน้ำพร้อมหอเก็บน้ำ แต่หลังจากติดตั้งได้ไม่กี่เดือน ก็ไม่สามารถใช้งานได้ และชุมชนไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซม ระบบสูบน้ำเดิมจึงถูกปล่อยทิ้งร้าง ชาวบ้านต้องทนสภาพกับการขาดแคลนน้ำมาหลายสิบปี

แต่เมื่อได้งบประมาณจากโครงการซ่อมแซมเสริมศักยภาพแหล่งน้ำตามโครงการฝ่าวิกฤตด้วยเศรษฐกิจและสังคมฐานรากให้พัฒนาก้าวไปตามแนวพระราชดำริ จ.ยะลา ปัญหาที่ค้างคามาหลายปีก็หมดไป แม้ชุมชนต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ทั้งการติดตั้งระบบสูบน้ำด้วยพลังแสงอาทิตย์และจัดระเบียบตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในหมู่บ้านก็ตาม

นายตอเล๊าะ มะลี ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 บ้านจำปูน อ.รามัน จ.ยะลา กล่าวว่า ระบบสูบน้ำพร้อมหอเก็บน้ำเดิมไม่สามารถใช้งานได้ แม้จะติดตั้งได้ไม่กี่เดือน และชุมชนก็ไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซม จนต้องปล่อยทิ้งร้าง เมื่อปิดทองหลังพระฯ เข้ามาทำพื้นที่ต้นแบบในจังหวัดยะลาและมีงบประมาณตามโครงการซ่อมแซมเสริมศักยภาพแหล่งน้ำฯ เลยลองยื่นเสนอของบมาใช้

ปี 2564 โครงการปรับปรุงระบบสูบน้ำโซลาร์เซลล์เพื่อการเกษตรบ้านจำปูน อ.รามัน จ.ยะลา ได้รับการอนุมัติตามแผน เป็นการก่อสร้างหอถังขนาด 3.60 x 3.60 เมตร สูง 6 เมตร พร้อมติดตั้งถังเก็บน้ำพลาสติกขนาด 5,000 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 4 ถัง รวมทั้งสร้างโครงสร้างรองรับแผงเซลล์แสงอาทิตย์ รั้วตาข่ายเหล็กดักพื้นที่ 48 ตารางเมตร พร้อมประตู 1 ชุด และท่อส่งน้ำความยาว 1,500 เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์กว่า 52 ครัวเรือน

“ตอนทำประชาคมกับชุมชนก็มีความกังวล เพราะว่าโครงการนี้มีแค่วัสดุอุปกรณ์ให้ แต่ชาวบ้านต้องลงแรงก่อสร้างวางท่อกันเอง กลัวชุมชนจะไม่เข้าใจ เพราะไม่เคยมีโครงการไหนทำแบบนี้มาก่อน แต่เพราะเป็นความต้องการของชุมชนจริงๆ แม้จะต้องลงมือลงแรงกันเอง ชุมชนก็ลงมติว่าจะทำ เพราะเขารอน้ำกันมาหลายสิบปี”

นายตอเล๊าะ มะลี
ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 บ้านจำปูน อ.รามัน จ.ยะลา

ชุมชนมีน้ำใช้ ทั้งอุปโภคบริโภคและการเกษตร

ผลผลิตจากน้ำของชุมชน

ไม่เพียงลงมือลงแรงกันเองเท่านั้น แต่ยังมีการตั้งคณะกรรมการในการวางกฎระเบียบร่วมกัน เพื่อจัดระบบระเบียบการใช้น้ำ มีการติดมิเตอร์ทุกบ้าน รวมถึงบ้านไหนต้องการใช้น้ำก็ต้องต่อท่อเข้าบ้านด้วยตนเอง

นายอับดุลรอพา วาโตะมะ หนึ่งในคณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำกล่าวเสริมว่า เคยมีประสบการณ์ในอดีต ที่มีระบบสูบน้ำ แต่พอระบบพังก็ไม่มีเงินซ่อม แต่ครั้งนี้เราติดมิเตอร์ทุกบ้าน และเก็บค่าใช้น้ำยูนิตละ 6 บาท กับค่าบำรุงรักษาบ้านละ 10 บาทต่อเดือน เพื่อเป็นกองทุน หากระบบเกิดการชำรุดเสียหาย เราก็สามารถนำเงินส่วนนี้มาซ่อมแซมได้ การที่ชาวบ้านลงมือต่อท่อกันเอง ทำให้รู้จุดว่าท่ออยู่ตรงไหน เวลาซ่อมแซมก็สะดวกมากยิ่งขึ้น

“ระบบสูบน้ำโซลาร์เซลล์นี้ เป็นระบบที่ดีกว่าแบบเก่า ด้วยใช้งบประมาณไม่มาก ทั้งวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการติดตั้งก็ไม่ยุ่งยาก และในอนาคตหากเกิดการชำรุดเสียหายก็สามารถใช้ช่างในชุมชนในการซ่อมแซมได้” นายนิอาฟาร์ นิเดฮะ คณะกรรมการผู้ใช้น้ำและช่างซ่อมบำรุงกล่าว

นายตอเล๊าะ ผู้ใหญ่บ้านสรุปว่า *“โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีมาก สามารถแก้ไขปัญหาชุมชนได้ตรงจุด ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำอุปโภคบริโภคให้ชาวบ้านได้เยอะมาก จากแต่ก่อนต้องจ่ายค่าน้ำเดือนละหลายร้อยบาท ปัจจุบันเหลือเพียงหลักสิบบาทเท่านั้น และในอนาคตชุมชนมองว่าจะทำน้ำดื่มบรรจุขวดของหมู่บ้าน ขายทั้งในและนอกชุมชน เพื่อเป็นรายได้เสริมเข้าชุมชนอีกด้วย”*

นายอับดุลรอพา วาโตะมะ
คณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ

บ้านห้วยลึก

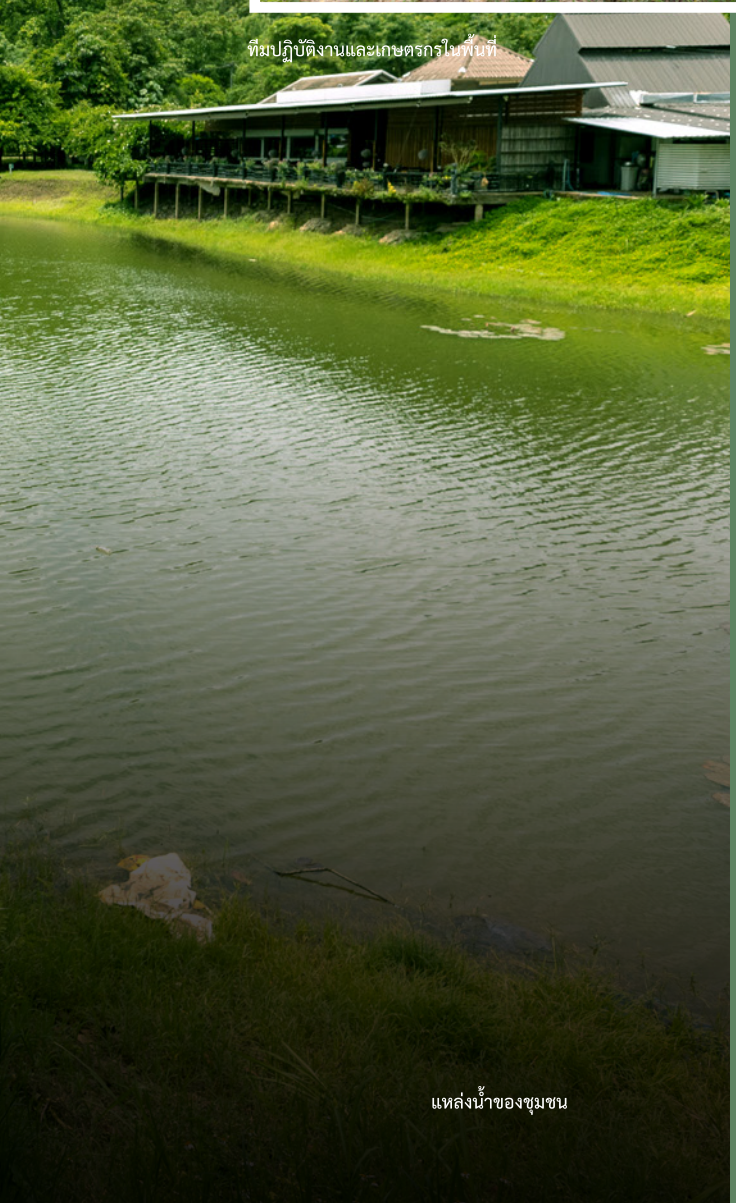
ปรับเปลี่ยนวิธีพัฒนา ลดปัญหาชุมชน เพื่ออนาคตลูกหลาน

ทีมปฏิบัติงานและเกษตรกรในพื้นที่

กลุ่มอาชีพแม่บ้านปักผ้า

แหล่งน้ำของชุมชน

บ้านห้วยลึก ต.ปิงโค้ง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ หนึ่งในหมู่บ้านขยายผลตามโครงการ “ร้อยใจรักษ์” ที่ได้รับคัดเลือกจากจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาที่สะสมเป็นเวลายาวนาน ตั้งแต่เรื่องปัญหายาเสพติด การพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้กับครัวเรือนในชุมชน น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคไม่พอใช้ ที่ส่งผลกระทบมายังวัยรุ่นคนรุ่นใหม่หันไปพึ่งพาสิ่งเสพติด อบายมุข ใช้เวลาว่างไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควร

การพัฒนาบ้านห้วยลึก เริ่มต้นในปี 2562 โดยสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ได้นำแนวทางการพัฒนาทางเลือก ขยายผลโครงการร้อยรักษ์ไปยังพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา และแม่ฮ่องสอน เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้กลไกของอาสาพัฒนาทางเลือก Alternative Development คนในพื้นที่ที่มีจิตอาสาเพื่อพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง รวมตัวเป็นทีมงานเฉพาะกิจ ที่มาจากผู้นำชุมชน ข้าราชการ ทหารชุดมวลชนสัมพันธ์ และชาวบ้านที่ต้องการแก้ไขปัญหาในชุมชน

ทีมปฏิบัติงานและเกษตรกรในพื้นที่

หลักการทำงาน ด้วยการสร้างความเข้าใจ และกระตุ้นความต้องการ จุดประกายคนในชุมชนและส่วนงานราชการต่างๆ ให้เกิดจุดมุ่งหมายการพัฒนาร่วมกัน ผ่านการสร้างกระบวนการ ให้เกิดการพัฒนา ที่มาจากชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

นางสาวปิยะนุช ไชยวิชู นักพัฒนาทางเลือก ที่เรียกชื่อย่อว่า AD กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาพื้นที่บ้านห้วยลึกว่า เริ่มต้นจากการนำตัวแทนหมู่บ้าน พร้อมทั้งตัวแทน อปท. เข้าอบรมหลักสูตรเพื่อให้ผู้นำท้องที่และผู้นำท้องถิ่นศึกษาโมเดลโครงการร้อยใจรักษ์และนำความรู้แนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ได้ เช่น การแก้ไขปัญหาด้านแหล่งน้ำ การสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชนและการแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นต้น เป็นการเชื่อมโยงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริและขยายผลไปสู่หมู่บ้านและชุมชน

นางสาวปิยะนุช ไชยวิชู นักพัฒนาทางเลือก

จากนั้น ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วน หรือ Quick win 1 โดยการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านต่อระบบส่งน้ำครอบคลุมทั่วทั้งหมู่บ้าน บูรณาการด้านงบประมาณจาก อบต.ปิงโค้ง ร้อยละ 60 สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ร้อยละ 40 โดยให้ชุมชนสละแรงงานในการต่อท่อน้ำเข้าหมู่บ้านร่วมกัน

โครงการที่ทำต่อเนื่องหลังการพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ การเลี้ยงสุกร และโครงการเลี้ยงไก่กระดูกดำ หรือ Quick win 2 เพื่อให้สมาชิกมีรายได้เสริมจากอาชีพหลัก สร้างรายได้ในครัวเรือน

Quick win 1 ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน

ไก่กระดูกดำและสุกรที่กลุ่มเกษตรกรเลี้ยง

นางสาวนภัสสร เมืองเมา เกษตรกรกลุ่มเลี้ยงสุกรและไก่กระดูกดำ

ปัจจุบันกลุ่มสุกร มีสมาชิกกลุ่ม 38 ราย มีแม่พันธุ์ พ่อพันธุ์ภายในกลุ่ม มีหมูออกลูกแล้ว 11 ราย เฉลี่ยรายละ 8-10 ตัว ส่วนกลุ่มเลี้ยงไก่กระดูกดำ มีสมาชิกกลุ่ม 30 ราย สมาชิกทุกรายมีแม่พันธุ์ พ่อพันธุ์ สามารถผลิตลูกไก่ ที่ช่วยสร้างรายได้ในครัวเรือน และมีเงินหมุนเวียนในกลุ่มกองทุนเพื่อเป็นการต่อยอดขยายผลเพิ่มรายได้ต่อไป

นางสาวนภัสสร เมืองเมา เกษตรกรกลุ่มเลี้ยงสุกรและไก่กระดูกดำ เล่าว่า ในอดีตมีรายได้จากการทำการเกษตรปลูกข้าวโพด ปลูกผักเท่านั้น หลังจากที่ได้เริ่มเลี้ยงหมูและไก่กระดูกดำก็ทำให้มีรายได้มากขึ้น เพราะในหมู่บ้านต้องใช้หมูและไก่ในการทำพิธีกรรมต่างๆ แต่กลายเป็นว่าต้องซื้อหมูและไก่จากภายนอกมา ทำให้แต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก พอเราสามารถเลี้ยงได้เองแล้ว นอกจากจะลดค่าใช้จ่ายในการซื้อ ยังทำให้ผู้เลี้ยงมีรายได้

นายอภิเดช แซ่จาง
ผู้ใหญ่บ้านบ้านห้วยลึก

นายจรัญ วรรณศิริ
ปลัดเทศบาลตำบลปิงโค้ง

เสริมจากงานประจำอีกด้วย ในอนาคตหากทางกลุ่มมีทุนมากขึ้นก็จะขยายหมูและไก่ให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้พอต่อความต้องการ

นายอภิเดช แซ่จาง ผู้ใหญ่บ้านบ้านห้วยลึก กล่าวว่า หมู่บ้านห้วยลึกมีปัญหายาเสพติดสะสมมานาน การที่บ้านห้วยลึกเป็นหมู่บ้านขยายผลร้อยใจรักษ์นั้น ถือเป็นเรื่องที่ดี เพราะมองเห็นแล้วว่าเป็นแนวทางแก้ปัญหาที่ยั่งยืน หากสามารถแก้ปัญหาปากท้องคนในชุมชนได้ คิดว่าปัญหายาเสพติดก็สามารถแก้ไขได้เช่นกัน ปัจจุบันมีผู้ที่ได้รับการบำบัดและเลิกขาดได้แล้วหลายราย

นายจรัญ วรรณศิริ ปลัดเทศบาลตำบลปิงโค้ง กล่าวว่า ในฐานะหน่วยงานท้องถิ่นต้องขอบคุณโครงการที่ได้มาเติมให้เต็มในสิ่งที่ทางเทศบาลทำไว้ อย่างเช่น การส่งเสริมอาชีพ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานอย่างน้ำอุปโภคบริโภค ก็มาช่วยกันแก้ปัญหาให้ชุมชน เพื่อให้พี่น้องเกษตรกรได้มีคุณภาพความเป็นอยู่ที่ดี จากที่ชุมชนได้ร่วมคิดและจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านของตัวเอง ทำให้ชาวบ้านมีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก เพราะต้องการพัฒนาหมู่บ้านไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถือเป็นการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐอย่างแท้จริง

ผักสดปลอดภัย ส่งตรงจากแปลงผักบ้านธนบุรี

“ผักสดแก้มลิงหนองเลิงเปือย” ผักปลอดภัย ผลผลิตจากใจเกษตรกรบ้านธนบุรี

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยบ้านธนบุรี หนึ่งในการรวมกลุ่มอาชีพของเกษตรกรที่สามารถพัฒนาต่อยอดได้ด้วยความร่วมมือจากคนในชุมชน โดยแปลงผักบนพื้นที่ 6 ไร่ ของบ้านธนบุรี หมู่ 5 ต.โพนงาม อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์ ได้กลายสภาพเป็นดั่งตู้กับข้าวใบใหญ่ของคนทั้งหมู่บ้าน ผักสดปลอดภัยหลายสิบชนิด นอกจากจำหน่ายในราคาไม่แพงให้กับคนในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ยังส่งไปจำหน่ายในห้างค้าปลีกรายใหญ่ของจังหวัด อาทิ บิ๊กซี แม็คโคร ภายใต้แบรนด์ “ผักสดหนองเลิงเปือย” ในกำกับดูแลคุณภาพของสหกรณ์การเกษตรแก้มลิงหนองเลิงเปือย จำกัด

ด้วยความเชื่อมั่นว่าผลผลิตจากแปลงของบ้านธนบุรีเป็นเกษตรปลอดภัย แผนกอาหารผู้ป่วยในโรงพยาบาลกมลาไสย และโรงพยาบาลกาฬสินธุ์ ยังสั่งซื้อเพื่อทำอาหารให้ผู้ป่วยด้วย

ปัจจุบันกลุ่มกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยบ้านธนบุรีมีสมาชิก นอกโดม 70 ราย และในโดม 40 ราย ปลูกผักตามคำสั่งซื้อที่ตลาดต้องการ เช่น ต้นหอม คะน้า ผักสลัด กวางตุ้ง ผักบุ้งจีน ฯลฯ แล้วก็มีผักใหม่ๆ อย่าง แคล สวิทชาร์ท เป็นต้น โดยรายได้เฉลี่ยของสมาชิกอยู่ที่ เดือนละ 3,000 ถึง 4,000 บาท และในปี 2564 ได้ขึ้นทะเบียนเป็น **“แปลงใหญ่กลุ่มปลูกผักปลอดภัยบ้านธนบุรี”** เรียบร้อยแล้ว

ท่านที่สนใจสั่งซื้อผักปลอดสารพิษของกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยบ้านธนบุรี สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ inbox เพจเฟซบุ๊ก สวนผักปลอดสารพิษ ชุมชนบ้านธนบุรี อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์ หรือ โทร. 09-8828-6291

กระเป๋ากระจูดช็อปปิ้ง หนึ่งในผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

กลุ่มแม่บ้าน “นาราบาฮาเกีย” สร้างรายได้จากรุ่นสู่รุ่น

“กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระจูดนาราบาฮาเกีย” ของกลุ่มแม่บ้าน บ้านพรุกาบแดง-โคกยามู ม.7 ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส มีภูมิปัญญาการสานกระจูดที่สืบทอดภูมิปัญญากันมาจากรุ่นสู่รุ่น เป็นงานหัตถกรรมทำมือเกือบทั้งหมด เมื่อหลายภาคส่วนเข้าไปส่งเสริม พร้อมแนะนำทั้งในเรื่องรูปแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการสร้างแบรนด์ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสามารถขยายตลาดไปสู่ภายนอกชุมชนได้ เกิดรายได้เพิ่ม ทำกำไรเฉลี่ยเดือนละ 15,000 บาท และช่วยให้สมาชิกมีรายได้เสริมเฉลี่ยเดือนละ 1,500 บาท

จุดเด่นงานสานกระจูดนาราบาฮาเกียของกลุ่มคือ เส้นเล็กนิ่ม มีการคัดสรรเส้นกระจูด 3 รอบ นำไปรีด ย้อมสี และคัดเส้นเท่าๆ กัน จากนั้นตรวจคุณภาพขนาดกว้าง ยาว ตามมาตรฐานที่ลูกค้าต้องการ มีการปรับการสานให้ตรงใจตามออเดอร์ลูกค้าซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มส่วนใหญ่จะขายส่งให้กับลูกค้าในกรุงเทพฯ ที่สั่งเป็นของขวัญกับลูกค้าและยังนำไปวางขายในห้างสรรพสินค้าด้วย

ปัจจุบันกลุ่มมีผลิตภัณฑ์จากกระจูดหลากหลาย อาทิ กระเป๋ากระจูดช็อปปิ้ง เป็นสินค้าขายดีที่สุด ตะกร้าใส่ของปีใหม่ กระเป๋าเอกสารสายหนัง ชุดเซตจาน-แก้ว พัดกระจูด หมวกกระจูด และที่ใส่ของอเนกประสงค์ ฯลฯ

สำหรับท่านที่สนใจผลิตภัณฑ์ของ “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระจูดนาราบาฮาเกีย” สามารถติดต่อสอบถามหรือสั่งซื้อได้ที่ น.ส.โซเฟียนา ลาเต๊ะ โทร. 06-4478-3543 หรือ inbox ผ่านทาง Facebook : นาราบาฮาเกีย

ผักแปลงรวมบ้านห้วยสา “FoodForHealth”

“ห้วยสา” พึ่งพาตนเอง-ปลูกผักปลอดสาร อาชีพเสริมชุมชนเพื่อความยั่งยืน

บ้านห้วยสา หมู่ 14 ต.ร่มเย็น อ.เชียงคำ จ.พะเยา เป็น 1 ใน 6 หมู่บ้านของจังหวัดพะเยา ที่อยู่ในแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ (พชร.) โดยจังหวัดพะเยา ร่วมกับสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เข้าไปร่วมดำเนินการสนับสนุนการพัฒนาทางเลือกด้วยประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ

เมื่อการพัฒนาส่งผลให้ชุมชนมีน้ำทำการเกษตร ก็เกิดการรวมกลุ่มขึ้นเป็นครั้งแรกของบ้านห้วยสา โดยชาวบ้านมีมติพร้อมใจตั้งแต่การประชาคมครั้งแรก นั่นก็คือ กลุ่มผักแปลงรวมห้วยสา (ผักอารมณ์ดี) ที่ให้โอกาสคนที่ไม่มีที่ทำกินมีโอกาสเข้าเป็นอันดับแรก

คนในชุมชนในบ้านห้วยสาปลูกผักเพื่อการบริโภคอยู่แล้ว และได้โอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชผักปลอดสารพิษโดยปิดทองหลังพระฯ สนับสนุนวิทยากรมาฝึกอบรมและคัดเลือกพันธุ์ที่ได้ราคาและเป็นที่ต้องการของตลาด และเริ่มรวมกลุ่มอาชีพในชื่อ **“กลุ่มผักแปลงรวมบ้านห้วยสา FoodForHealth”**

ปัจจุบันผักที่ทางกลุ่มปลูก มีลูกค้าสนใจมาสั่งจองอย่างต่อเนื่อง ขายได้ราคาตั้งแต่ 70-120 บาทต่อกิโลกรัม จากจุดขายที่เป็นผักปลอดสารพิษ ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค อาทิ กรีนโอ๊ค เรดโอ๊ค คอส บัตเตอร์เฮด เป็นหลัก ล่าสุดราคาจำหน่ายหน้าแปลง กิโลกรัมละ 70 บาท หากนำไปส่งที่ตลาดเชียงคำตั้งแต่ 3 กิโลกรัมขึ้นไป จะคิดกิโลกรัมละ 90 บาท นอกจากนี้ ในช่วงฤดูหนาวมีนักท่องเที่ยวแวะไปเที่ยวชุมชน ทางกลุ่มฯ มีผักพร้อมจำหน่าย สามารถซื้อกลับบ้านในราคาที่ไม่แพง รับประกันทั้งความสด และสะอาด ปลอดสารเคมี

ท่านที่สนใจ ผักปลอดสารบ้านห้วยสา ติดต่อได้ที่ นางวราลี แก้วเบี่ยง โทร.087-186-2775 หรือ “กลุ่มผักแปลงรวมบ้านห้วยสา FoodForHealth” โทร.09-3125-9654, 09-0128-4190